

Θεωρία για τον Ευθύ και Πλάγιο Λόγο.

- Στον ευθύ λόγο ακούμε ή διαβάζουμε τα λόγια κάποιου ακριβώς όπως τα λέει. Π.χ. "Τι σημαίνει προκατάληψη;" "Ο ρατσισμός είναι το δηλητήριο της ανθρωπιάς."
- Στον πλάγιο λόγο μεταφέρουμε τις απόψεις κάποιου άλλου προσώπου. Για παράδειγμα "Το κορίτσι ρώτησε τον πατέρα της τι σημαίνει ρατσισμός". Οι επιστήμονες είπαν στο συμπόσιο ότι ο ο ρατσισμός είναι το δηλητήριο της ανθρωπιάς.
- Στον **πλάγιο λόγο** βάζουμε στην αρχή το όνομα του προσώπου που μεταφέρει τα λόγια.
- Γράφουμε στον πλάγιο λόγο μετά το όνομα του προσώπου που μιλάει το **μεταβατικό** ρήμα (π.χ. **ρωτάω, εξηγώ, διευκρινίζω, λέγω, τονίζω, επισημαίνω, υποστηρίζω, αναρωτιέμαι, γνωρίζω, αγνοώ κτλ.**) σε οποιοδήποτε χρόνο –ενεστώτας, παρατατικός, μέλλοντας, αόριστος, παρακείμενος, υπερσυντέλικος.
- Τα πρόσωπα και οι χρόνοι συχνά αλλάζουν στη νέα πρόταση του πλάγιου λόγου.
- Κατά τη μετατροπή του Ευθύ Λόγου σε πλάγιο **οι κύριες** προτάσεις του Ευθύ λόγου γίνονται **δευτερεύουσες** στον πλάγιο.
- Οι **ευθείες ερωτήσεις** που έχουν **ερωτηματικό** στο τέλος μετατρέπονται σε **δευτερεύουσες πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις** στον **πλάγιο λόγο**. Π.χ. **ΕΛ**. Είναι δύσκολη η καταπολέμηση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων; **ΠΛ**. Με ρώτησε αν είναι δύσκολη η καταπολέμηση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων.

Δραστηριότητες

1. Να μετατρέψετε τον Ευθύ Λόγο σε Πλάγιο χρησιμοποιώντας ως εξάρτηση τα ρήματα που βρίσκονται σε παρένθεση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ: Ρατσισμός είναι η αντίληψη ορισμένων ανθρώπων που θεωρούν τη δική τους φυλή ή κοινωνική ομάδα ανώτερη από τις υπόλοιπες. (Οι *επιστήμονες* είπαν...)

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ: **Οι επιστήμονες είπαν ότι/πώς ρατσισμός είναι η αντίληψη ορισμένων ανθρώπων που θεωρούν τη δική τους φυλή ή κοινωνική ομάδα ανώτερη από τις υπόλοιπες.**

1. Ο ρατσισμός είναι αντικοινωνικό φαινόμενο. (Υποστήριξαν...)
2. Οι φυλετικές διακρίσεις, η παιδική κακοποίηση, ο σχολικός εκφοβισμός, η άνιση μεταχείριση ατόμων με αναπηρία αποτελούν ρατσιστικές συμπεριφορές. (Τόνισαν...)
3. Θα ήθελες να σε αντιμετωπίζουν ως κατώτερο άνθρωπο λόγω της διαφορετικότητας σου; (Τον ρώτησε...)
4. Τα παιδιά φέρονται φιλικά στο σχολείο. (Η μαθήτρια είπε)
5. Αντιμετωπίζουμε σήμερα την πρόκληση της πολυπολιτισμικότητας στις σχολικές αίθουσες (Οι δάσκαλοι λένε.....)

2. Να τρέψετε τον Πλάγιο Λόγο σε Ευθύ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ: Οι επιστήμονες υπογράμμισαν ότι η ενσυναίσθηση και η αληθινή παιδεία θα βοηθούσαν στην καταπολέμηση της ανισότητας και των διακρίσεων.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ: Η ενσυναίσθηση και η αληθινή παιδεία θα βοηθούσαν στην καταπολέμηση της ανισότητας και των διακρίσεων. (κατά τη μετατροπή του πλάγιου

λόγου σε ευθύ φεύγει το πρόσωπο που μεταφέρει τα λόγια, το μεταβατικό ρήμα και ο υποτακτικός σύνδεσμος εισαγωγής της δευτερεύουσας πρότασης)

1. Μας εξήγησαν πως η προκατάληψη και τα στερεότυπα συχνά δεν επιτρέπουν στους ανθρώπους να πλησιάζουν ο ένας τον άλλο και να γνωρίζονται μεταξύ τους.
2. Ρώτησε τον πατέρα της τι είναι προκατάληψη και στερεότυπα.
3. Αναρωτιέμαι γιατί συνεχίζουν να υπάρχουν φυλετικές διακρίσεις στις σημερινές κοινωνίες.
4. Η μαθήτριά αναρωτιέται γιατί κάποιοι άνθρωποι μισούν το διαφορετικό.
5. Ο Μάνος Χατζιδάκις στο κείμενό του "ο νεοναζισμός δεν είναι οι άλλοι" υποστηρίζει ότι το φάρμακο ενάντια στον ρατσισμό είναι η αληθινή Παιδεία.

3. Σωστό ή λάθος;

1. Η πρόταση **"Μπορούν να συνεργαστούν άνθρωποι με διαφορετικές κουλτούρες;"** είναι ευθεία ερώτηση-κύρια πρόταση
2. **"Σκέφτηκε πώς νιώθουν τα άτομα που βρίσκονται σε αναπηρικό αμαξίδιο."** Στην παραπάνω περίοδο η πρόταση **"πώς νιώθουν τα άτομα που βρίσκονται σε αναπηρικό αμαξίδιο."** είναι ευθεία ερώτηση- κύρια πρόταση.
3. **"Ξέρω πόσες δυσκολίες αντιμετωπίζουν τα άτομα με προβλήματα όρασης."** Η πρόταση **"πόσες δυσκολίες αντιμετωπίζουν τα άτομα με προβλήματα όρασης."** στην περίοδο (**"Ξέρω...όρασης"**) είναι πλάγια ερωτηματική πρόταση μερικής άγνοιας.
4. Η πρόταση **Είναι εύκολη η συνύπαρξη στην τάξη μαθητών και μαθητριών με διαφορετική εθνικότητα;** είναι ευθεία ερώτηση- κύρια πρόταση.
5. Η πρόταση **Οι δάσκαλοι μάς εξηγούν πόσο ραγδαία αλλάζει η σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού χρόνο με τον χρόνο** είναι πλάγια ερώτηση.

Γεωργία Ε. Μουντράκη